

VERBODEN-VOOR-ouders

ZUID-AMERIKA

Alles wat je
altijd al wilde
weten

Margaret Hynes

LANNOO

INHOUD

Inleiding	4	Met een korreltje zout	26
Wat zegt een naam?	6	Evita op tournee	28
Kinderen van het woud	8	Matrozenkerkhof	30
Waar komt die hoed vandaan?	10	Ten prooi aan piranha's	32
Antieke aardigheidjes	12	De hel op aarde	34
De engel die over de waterval kon vliegen	14	Wezens in de woestijn	36
Laat de rokjes draaien!	16	Vloeibare regenboog	38
De echte Robinson Crusoe	18	Tijd voor tango	40
Voor een arm en een been	20	Levend en wel	42
Kevergekte	22	Zoek de gouden stad	44
Kwakende kikkers	24	Stad uit de oude doos	46
		Koffierepubliek	48

VOORUIT, PROEF.
EEN DRUPPELTJE
MAAR...

HOEZO,
JE VERTROUWT
ME NIET?

WELKE KANT
MOESTEN WE OOK
ALWEER OP?

IK HEB NOG
NOOIT ZO VEEL
GELACHEN.

WEDDEN
DAT JIJ DIT
NIET KUNT?

BEN IK
GEEN MOOIE
JONGEN?

Eiland op drift	50	Wetten van de favela	74
Taksvrij	52	Poppen aan het dansen	76
Eigenwijs	54	Stad van smaragd	78
Een nieuw Zuid-Wales	56	Landslievend	80
Pokkenzooi	58	Heer, vergeef hen	82
Ontfutsel de bal	60	We dansen de samba	84
Cowboys van het zuidelijke halfmond	62	Galapagoseilanden in kaart gebracht	86
Beeld op wandel	64	Dodenweg	88
Beste lichtshow ter wereld	66	Kwakkelend spel	90
Op een briefje	68	Miereneters	92
Weg en weergevonden	70	Register	94
Vieze vogel	72		

VUIL SPEL.

ETEN, IEMAND?

WAAR
KIJK JIJ
NAAR?

IK KAN
MAAR NIET
BESLISSEN NAAR
WAAR IK ZOU
GAAN.

LATEN WE
BEGINNEN
BIJ HET BEGIN...

VERBODEN-VOOR-ouders

DIT IS GEEN REISGIDS.

En hij is vast en zeker verboden-voor-ouders.

DIT IS HET ECHTE INSIDEVERHAAL over een van 's werelds kleurrijkste continenten: Zuid-Amerika. In dit boek lees je fascinerende verhalen over worstelende vrouwen, vleesetende vissen, spoorloze steden, onverschrokken ontdekkingsreizigers en **ongelooflijke overlevingsverhalen**.

Je maakt kennis met de echte **Robinson Crusoë**, een zeemacht zonder zee, rivieren vol fonkelende kleuren en eilanden op drift. Je leert er over dirty dancing, **vuil spel**, onwaarschijnlijke ontsnappingen en **geschiedenis** alom.

Dit boek toont je een **ZUID-AMERIKA** waarvan je ouders wellicht geen snars afweten.

WAT ZEGT EEN NAAM?

De naam van de meeste landen in Zuid-Amerika is best logisch als je de geschiedenis en aardrijkskunde van het continent een beetje kent. Colombia is genoemd naar Christoffel Columbus, een van de eerste Europese ontdekkingsreizigers die voet aan wal zette in dat werelddeel. Guyana heeft veel rivieren en betekent in de plaatselijke Amerindiaanse taal 'land van vele wateren'. Ecuador dankt zijn naam dan weer aan zijn ligging pal op de evenaar of equator. Toch liggen sommige namen minder voor de hand.

Zilver voor de dwazen

Aan het begin van de 16de eeuw verkenden Spaanse avonturiers – die ‘conquistadores’ genoemd werden – het noordoosten van het huidige Argentinië. Ze hadden gehoord dat er daar zilverbergen waren en doopten de streek La Argentina, naar het Latijnse woord voor zilver (*argentum*). De grootste rivier van de regio kreeg de naam Río de la Plata ofwel zilveren rivier. Leuk bedacht allemaal, maar zilver vonden ze er niet.

Hout vasthouden

In de 15de en 16de eeuw hadden de Portugezen de gewoonte naar hun kolonies te verwijzen met de naam van het product dat ze er haalden. Zo dankt Brazilië zijn naam aan brazilhout, een houtsoort waarvan men een verf met dieprode kleur kon maken.

In die tijd was dat in Europa een ontzettend populaire kleur voor kledingstoffen.

Simon Bolívar

BOL HET AF!

Begin 19de eeuw hielp Simon Bolívar veel Zuid-Amerikaanse landen onafhankelijk te worden van Spanje. Het is dus geen verrassing dat Bolivia naar hem is genoemd. Wel een verrassing is misschien dat Bolívar eigenlijk afkomstig was van Venezuela. Toch is zijn geboorteland hem niet vergeten: de officiële benaming luidt 'Bolivariaanse Republiek Venezuela' en je betaalt er met de bolívar.

Venetië van het zuiden

In 1499 was de cartograaf Amerigo Vespucci op bezoek vlak bij het Meer van Maracaibo in het noordwesten van het huidige Venezuela. De paalwoningen daar deden hem denken aan de huizen in het Italiaanse Venetië en daarom doopte hij de streek Veneziola. In de loop der eeuwen veranderde dat in Venezuela en werd het de benaming voor het hele land.

MEER
WETEN?

KINDEREN VAN HET WOUD

De Yanomami zijn een stam die in het Amazonewoud leeft. De ongeveer 20.000 Yanomami wonen in zo'n 250-tal dorpen in het regenwoud. Het dorpsleven speelt zich af rond het grote gemeenschapshuis, *yano* genoemd. De meeste kinderen gaan niet naar school: wat ze moeten weten leren ze van hun ouders.

IK BEREIK
DE TOP!

Dorpsleven

In sommige *yano's* wonen meer dan 400 mensen. Het ruime middengedeelte gebruiken ze om te spelen, te feesten en voor rituelen. Elk gezin heeft zijn eigen haardvuur waar wordt gekookt. 's Avonds slaapt het gezin in hangmatten bij het vuur.

Jongens blijven jongens

De jongens steken heel wat op door te kijken naar ouderen en te spelen in de jungle. Ze leren jagen door pijlen af te schieten op hagedissen en vogels. Soms gaan ze met hun vader op jacht of helpen ze hem gereedschap te maken. Maar tot hun 20ste spelen ze eigenlijk vooral met hun vrienden.

De Yanomami telen gewassen, verzamelen voedsel en gaan op jacht. De jungle levert hen een rijke verscheidenheid.

HOPELIJK
VINDT MAMA
HET NIET ERG.

Snel volwassen

Van zodra een Yanomami-meisje ongeveer 9 jaar is, moet ze voor de andere kinderen in het gezin zorgen. Ze helpt haar moeder met koken en andere taken. De meeste meisjes zijn op hun 12de al getrouwd!

Oorlellen, neus en lippen van jongens en meisjes worden gepiercet met dunne bamboestokjes.

Het hele dorp
woont samen in één yano.

Anattobolsters

TIJDELIJKE TATTOO

Bij speciale gelegenheden beschilderen de Yanomami hun lichaam. Om rode verf te maken gebruiken ze de zaden van de anattoboom. Van de vruchten van de genipapo of een mengeling van as en anattozaden maken ze zwart. De tekeningen zijn gebaseerd op planten en dieren uit het bos.

MEER
WETEN?

WAAR KOMT DIE HOED VANDAAN?

Je zou denken dat de panamahoed afkomstig is uit Panama, maar eigenlijk stamt het stijlvolle hoofddeksel met strooien rand uit Ecuador. Hij geraakte bekend als panama omdat hij in de 18de en 19de eeuw vanuit Panama naar Europa, Azië en de rest van Amerika werd verscheept.

Echtheidsgarantie

Een panama heeft geen specifieke vorm. Een hoed de naam panama waardig is met de hand gevlochten van kwaliteitsstro dat afkomstig is van de *Carludovica palmata*, een plant die aan de voet van de Andes groeit.

Drogen van de palmblederen

OPNIEUW, WAAR KOMT IE VANDAAN?

UIT ECUADOR NATUURLIJK!

STROOTJE TREKKEN

Voor men kan beginnen met weven, maakt men de palmblederen open en stroopt men de vezels eraf. Die vezels worden een minuutje gekookt in water en dan te drogen gehangen. De droge vezels stopt men in een doos en bleekt men met behulp van rook. Tot slot worden ze met de hand gespleten in strooien strengen die fijn genoeg zijn om heel dicht te weven.

Hoedje af

Het kan drie maanden duren voor een degelijke panama klaar is. De hoedenmaker weeft eerst de bovenkant. Daarna wordt het weefsel tussen twee blokken gelegd om de bolvorm af te werken. Als de rand gevlochten is, wordt de hoed schoongemaakt en gebleekt. Daarna hamert men hem, zodat hij extra soepel wordt. Vervolgens wordt hij bijgeknipt, op maat gemaakt en in vorm gebracht. De zwarte band is de *finishing touch*.

Men begint bovenaan te vlechten.

De wever drukt met zijn borst op het houten blok om de hoed op zijn plaats te houden.

Pannenkoekenpanama

Goed gemaakte panama's zijn heel soepel. Er bestaat zelfs een model dat je kunt oprollen om zo mee te nemen in je koffer. Van zodra je de hoed openrolt, neemt hij opnieuw zijn gewone vorm aan.

Door een ringetje

De duurste panama is een montecristi. Hij dankt zijn naam niet aan de beroemde graaf, maar aan de stad waar hij wordt gemaakt. Hij is zo fijn geweven dat je hem kunt vullen met water. En opgerold is hij zo dun dat je hem door een trouwring kunt halen!

Panamahit

De panama werd ontzettend populair halverwege de 19de eeuw. Toen spotten de goudzoekers die onderweg waren naar Californië de hoed in de landengte van Panama. De verkoop kreeg nog een extra duwtje in de rug toen de Amerikaanse president Theodore Roosevelt in 1904 met een panama op werd gefotografeerd bij zijn bezoek aan de bouwwerf van het Panamakanaal.

Roosevelt met panama tijdens een sportwedstrijd

MEER
WETEN?

Zo maakt men een panama ☆ www.youtube.com/watch?v=gpS80UHCS5g